

สรุป

แม้ว่าการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยจะได้รับการปลูกฝังลงในชนชาติตั้งแต่สมัยที่อังกฤษยังปกครองมาอยู่ โดยอังกฤษได้ยินยอมให้ชาวพม่าที่มีความรู้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา และเป็นผู้บริหารรับผิดชอบในกิจการที่อังกฤษมอบหมายให้ตั้งแต่ปี ๑๙๒๓ แต่การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาเพิ่งเริ่มปฏิบัติอย่างเต็มรูปหลังจากพม่าเป็นเอกราชแล้วในปี ๑๙๔๘ โดยมีพรรค เอ.เอฟ.พี. เอฟ.แอด. ซึ่งเป็นผู้เรียกร้องเอกราชได้สำเร็จ เป็นแกนของระบบ และจากการศึกษาเห็นว่าพรรค เอ.เอฟ.พี. เอฟ.แอด. เองได้มีส่วนสำคัญในการทำลายการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาในเวลาต่อมา ซึ่งเป็นผลมาจากการแตกแยกในคณะผู้นำของพรรค การที่พรรคขาดฐานมวลชนสนับสนุน การที่พรรคไม่ได้รับความร่วมมือจากข้าราชการประจำ และการที่คณะผู้นำไม่มีประสิทธิภาพและความสามารถในการบริหารประเทศ ตลอดจนในการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนที่วางไว้ ซึ่งจะชี้ให้เห็นได้ดังต่อไปนี้.-

ตามที่ปรากฏ ในระยะที่เรียกร้องเอกราชจากอังกฤษนั้น พรรค เอ.เอฟ.พี. เอฟ.แอด. ภายใต้การนำของอองซานนั้น ก็ได้เริ่มมีการขัดแย้งกันอย่างประปรายเกี่ยวกับวิธีการให้เอกราชจากอังกฤษ พรรคคอมมิวนิสต์ที่รวมอยู่ในพรรค เอ.เอฟ.พี. เอฟ.แอด. ต้องการให้ใช้กำลังบังคับอังกฤษแทนการรอมชอมกับอังกฤษ ดังนั้นเมื่อมีการขัดแย้งเกี่ยวกับตำแหน่งในคณะรัฐบาลชั่วคราว ซึ่งอองซานได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัด **ความ**ขัดแย้งก็ได้ทวีความรุนแรงถึงขั้นพรรคคอมมิวนิสต์แยกตัวออกไป

การแยกตัวออกไปของพรรคคอมมิวนิสต์ได้ทำให้พรรค เอ.เอฟ.พี. เอฟ.แอด. คงอดทนกำลังลง เพราะพรรคคอมมิวนิสต์เป็นพรรคการเมืองที่มีการจัดองค์การที่ที่สุดในพรรค เอ.เอฟ.พี. เอฟ.แอด. ซึ่งในระยะนั้นพรรคโซเวียตก็ยังมีได้มีการจัดตั้งตามแบบ

ฉบับของพรรคการเมืองมากัก ทอมพรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. ไคอันแแดงอีก
เมื่อทองดูเสียของชานไปอย่างกระชั้นต้นร วมทั้งผู้นำคนสำคัญของพรรคจึง เป็นผู้นำของ
ชนกลุ่มน้อยด้วย

ปัญหาที่ตกตามมาก็คือ ใครจะเป็นผู้นำที่สมควรจรรจงงาน การที่อังกฤษได้เลือก
ผู้นำให้ปฏิบัติภารกิจของวงชานต่อไปนั้นเป็นการนำมาซึ่งความเสื่อมโทรมของพรรค เอ.
เอฟ.พี.เอฟ.แอด. ทั้งนี้เพราะผู้นำพรรคประสพการทางการเมือง ประกอบกับผู้นำเป็นคนที่
ที่ขาดบุคลิกที่แน่นอน กล่าวคือ ผู้นำสามารถเป็นได้หลายอย่างขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ผู้นำ
สามารถเป็นนักทฤษฎีนิยม เป็นคนที่ทันสมัย เป็นคนเกรงใจในชนวนิยม เป็นผู้นำ
ศาสนา และบางครั้งก็เป็นนักการเมืองที่มึนเมาเสียเลย

ผู้นำได้เป็นผู้นำทางการเมืองของพม่าโดยโอกาสเกิดกบฏไม่ยอมของกองทัพไทย
ผู้นำได้เข้าร่วมในคณะรัฐบาลของ ท.บามอวกีเนื่องจาก ท.บามอวกีรวมพออนุมากกว่า
ที่จะขึ้นก่อน และต่อมาผู้นำได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ โดยคณะกรรมการ
ได้จัดตั้งข้อมแทนตำแหน่งที่ว่างลง และในที่สุดก็ได้กำหนดนายกรัฐมนตรีก่อนแรกของพม่า
ภายหลังได้รับเอกราช เนื่องจากไม่มีผู้นำคนหนึ่งที่เหมาะสมเพราะในขณะนั้นผู้นำกำลัง
ตำแหน่งประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญด้วย

การที่ผู้นำโดยไม่ได้ผ่านการต่อสู้ทางการเมืองมาเลยเช่นนี้ ทำให้ผู้นำมอง
ไม่เห็นความสำคัญของพรรคการเมือง พรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. มิได้รับการปรับปรุง
ให้เป็นพรรคการเมืองที่แท้จริง ผู้นำพรรคต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่ในพรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด.
ได้พยายามรักษาสถานะของตนไว้โดยเสริมสร้างพรรคของตนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อ
หวังใ้รัฐาณาอำนาจของพรรคคนกรอมง่าพรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. พรรคที่สำคัญใน
สังกัดของพรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. ก็คือพรรคโมเจียลิสต์ การที่สังกัดมาพมายังนับ
ถือลัทธิมาร์กซ์สก็ประกอบกับผู้นำในพรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. ต่างแก่งแย่งอำนาจกันเอง

อนุจึงสามารถรองตำแหน่งหัวหน้าพรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. อยู่ได้ ทั้ง ๆ ที่ตนไม่มี
ฐานอำนาจภายในพรรคแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะอนุมีอายุมากกว่าผู้นำคนอื่น ๆ

การขาดประสิทธิภาพทางการเมืองและการบริหารของผู้นำพรรค เอ.เอฟ.พี.
เอฟ.แอด. ได้ทำให้การบริหารประเทศประสบความยุ่งยาก ก่อให้เกิด การที่ผู้นำพรรค
เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. ต้องการเอกราชโดยเร็วโดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่ตกคามมา และ
ได้เพิ่มปัญหาด้วยการ ขจัดเจ้าหน้าที่อังกษออกไปและไม่ไว้วางใจข้าราชการประจำชาว
พม่าโดยถือว่าพวกเขาเป็นผลผลิตของลัทธิอาณานิคมของอังกฤษ ยังผลให้การตั้งเจ้าหน้าที่
ของพรรคที่ไม่มีความสามารถเข้าทำงานในหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย ซึ่งเป็นการทำลาย
ขวัญของข้าราชการที่มีความสามารถอย่างแรง

นอกจากนี้ แทนที่จะฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้น อนุและรัฐบาลของเขากลับ
พยายามเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจให้เป็นแบบรัฐสวัสดิการซึ่งต้องใช้เงินทุนอย่างมากจึงทำให้
แผนเศรษฐกิจที่วางไว้กลองลมเหลว อนุเจียงวี่ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐกิจ และเป็นมัน
สมองในการนำพาไปสู่รัฐสวัสดิการโดยระแค้นถึงข้อผิดพลาด จึงแก้ไขโดยลดโครงการ
ลงเหลือเพียง ๔ ปี ในระหว่างที่อนุลาออกจากรัฐบาลไปปรับปรุงพรรค แต่เมื่ออนุกลับ
เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้ว อนุได้เลิกแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นหนัก
ในกานอุตสาหกรรม กลับไปให้ความสำคัญในกานเกษตรกรรม การกระทำของอนุครั้งนี้
เพื่อต้องการลดอิทธิพลของอนุสาวบและอนุเจียงวี่ ซึ่งเป็นผู้นำพรรคโซเชี่ยลิสต์ที่มีอิทธิพลใน
กลุ่มคนงาน

จากการไปปรับปรุงพรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. ของอนุนี้ ได้ขยับให้อนุมอง
เห็นแนวทางที่จะสร้างฐานกำลังของคนในกลุ่มพรรคโซเชี่ยลิสต์ของทะเลจีนขึ้นซึ่งมีฐานกำลัง
ราวนา ที่สามารถขยายตัวได้กว้างขวางกว่ากลุ่มอนุสาวบและอนุเจียงวี่ ควบคู่กัน อนุ
จึงได้ประกาศเลิกอุดมการณ์มาร์กซิสต์ ซึ่งเขาอ้างว่าขัดกับพุทธศาสนาและนำเอาอุดมการณ์
สังคมนิยมประชาธิปไตยมาใช้เป็นอุดมการณ์ของพรรครัฐบาล ซึ่งทำให้คู่แข่งคนสำคัญของ

เขาคิด ดูมาช่วย ดูจอย และดูน้ำคนอื่น ๆ ไม่พอใจมากแต่ผู้นำเหล่านั้นก็คงยอมรับฐานะ
ของดูเพราะยังไม่มีความมั่นใจในตนเอง ดังนั้นดูจึงสร้างความเป็นผู้นำและสร้าง
อำนาจให้กับตนเองได้ด้วยการวางดูลงอำนาจภายในกลุ่มผู้นำของพรรค และสร้าง
เสียงในหมู่ประชาชนโดยไร้พหุศาสตร์ศาสนาซึ่งสอนประชาชน ปรากฏว่า ในระยะที่ดูอยู่ใน
อำนาจ ดูจะจรรีกรแสวงบุญไปยังที่ต่าง ๆ เสมอเมื่อมีโอกาส

ด้วยเหตุนี้เมื่อดูแสดงความสามารถที่จะปรับปรุงพรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด.
ให้เป็นพรรคการเมืองอย่างแท้จริง มีอำนาจและสายการบังคับบัญชาที่แน่นอนเพื่อจะได้
เป็นแกนที่มั่นคงของรัฐบาล พรรคการเมืองต่าง ๆ ซึ่งซ่อนอยู่ในพรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.
แอด. จึงได้รับการกระทบกระเทือนอย่างแรง ยิ่งผลให้พรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด.
แตกแยกกันมากขึ้น และยังผลให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยรัฐสภาของพม่าซึ่ง
ต้องอาศัยพรรคการเมือง เป็นแกนในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต้องประสบวิฤ
ตการณ์ตลอดเวลา

นอกจากคณะผู้นำของพรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. จะแก่งแย่งอำนาจกัน ซึ่ง
ทำให้ไม่สามารถจัดสามการบังคับบัญชาภายในองค์กรของพรรคได้อย่างแน่นอนแล้ว
พรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. ยังมีความอ่อนแอในค่านิยมที่หลายด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ก็คือ พรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. ไม่เป็นที่เลื่อมใสของประชาชนทั่วไป และไม่ได้
ได้รับความร่วมมือจากข้าราชการประจำ รวมทั้ง เป็นพรรคการเมืองที่ไม่มีอุดมการณ์ทาง
เศรษฐกิจและการเมืองที่แน่นอน ความอ่อนแอของพรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. ดัง
กล่าวนี้เป็นมูลเหตุสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยของพม่า
ต้องล้มเหลวลง

การที่พรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. เป็นผลผลิตของนักการเมืองที่เรียกร้อง
เอกราชจากอังกฤษ ซึ่งสมาชิกในพรรคถือเป็นบุคคลทั่วประเทศอย่างยิ่งที่สามารถดำเนิน
การจนบรรลุตามเป้าหมาย ดังนั้น พรรค เอ.เอฟ.พี.เอฟ.แอด. จึงมิได้ให้ความสนใจ

ในการคุ้มครองผลประโยชน์หรือสิทธิของชาวต่างประเทศอย่างจริงจัง พรรค
 เอ. เอฟ. พี. เอฟ. แอด. กำหนดนโยบายตามหลักการของสหภาพ เมืองที่ตนเคื่องมิใช่มาจาก
 ภายจากความต้องการอันแท้จริงของประชาชน ในจำนวนเดียวกัน การประกาศใญ่อุดม
 การที่สังคมนิยมประชาธิปไตยแทนอุดมการณ์มาร์กซ์ลัทธิ และโค่นล้มชนกัในทางพุทธศาสนา
 ก็เพื่อหวังการสนับสนุนจากราวนาส่วนใหญ่ของชาวมาเดานัน มีได้เป็นประโยชน์ต่อชาวมา
 โดยตรงแต่อย่างใด

ดังนั้น เมื่อสรุปผลงานของพรรค เอ. เอฟ. พี. เอฟ. แอด. แล้ว จะเห็นได้ว่า
 ตลอดระยะเวลาตั้งแต่ปี ๑๙๕๕ ซึ่งจัดถึงพรรคจนถึงปี ๑๙๕๘ ที่พรรคได้แตกแยกกันโดย
 เกิดชาคนั้น นอกจากการนำเอกราชให้แก่มมาแล้ว พรรค เอ. เอฟ. พี. เอฟ. แอด. มิได้
 ่วยในการพัฒนาการเมืองของมาที่เกื้อกูลต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยแต่อย่างใด
 การจัดการของพรรคก็ยังคงรูปแบบในลักษณะ เป็นประโยชน์ต่อผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ที่สังกัด
 อยู่ในพรรค เอ. เอฟ. พี. เอฟ. แอด. อุดมการณ์ของพรรคก็ไม่แน่นอนจึงก่อให้เกิดการสับสน
 ทั้งในกลุ่มสมาชิกพรรคและประชาชน การที่พรรค เอ. เอฟ. พี. เอฟ. แอด. ณะการเลือกตั้ง
 ครั้งนี้เป็นเพราะความนิยมผลงานที่พรรค เอ. เอฟ. พี. เอฟ. แอด. เล่นนำเอกราชให้แก
 มาและมีกองทัพอารกอบช่วยเหลื่อในระหว่างการเลือกตั้งมากกว่าความนิยมในผลงานที่เกื้อ
 จากการบริหารงานของรัฐบาลในขณะนั้น

อย่างไรก็ดี ในระยะที่พรรค เอ. เอฟ. พี. เอฟ. แอด. แยกแยกกันและประสม
 ความล้มเหลวในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของมา รวมทั้งไม่สามารถสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นใน
 หมูประชาชน กองทัพอากาศเป็นกลางตลอดมาและเอารพคอรัฐธรรมนูญ นายพลเวิน
 โดคำยังมีให้ทหารเขาไปเกี่ยวข้องกับการแตกแยกของพรรค เอ. เอฟ. พี. เอฟ. แอด. แต่
 การงเกิดขึ้นปรากฏว่าผู้นำได้เลือกวิธีแก้ไขปัญหาย่างยากอันเกิดจากการแตกแยกของพรรคครั้ง
 นี้ด้วยการมอบอำนาจให้นายพลเวินเขารับหน้าที่จัดตั้งรัฐบาลรักษาการโดยได้กำหนด
 เงื่อนไขว่าให้นายพลเวินเขาคควบคุมสถานการณ์ให้สงบเรียบร้อยเพื่อสร้างบรรยากาศ

ในการเลือกตั้งให้พ้นกำหนดเวลาในเดือนเมษายน ๑๙๕๕ การที่ผู้ถูกตัดสินใจเลือกตั้งให้
พิจารณาความคุมสถานการณ์แทนการใช้วิถีทางประชาธิปไตย คือ ขูยสภาและจัดให้มีการ
เลือกตั้งใหม่หรือลาออกนั้น เป็นเพราะผู้ไม่ม่ใจในฐานะทางการเมืองของ แอก
จากนายพลเนวินได้มีท่าทีสนับสนุนรัฐบาลและให้ความร่วมมือในการเลือกตั้งทุกครั้ง
ผู้จึงต้องการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกองทัพเพื่อหวังความร่วมมือจากทหารในการ
เลือกตั้งที่จะมีขึ้นในครั้งต่อไป สาเหตุที่ผู้ถูกนำขึ้นอ่าวในการให้เนวินเข้ารักษาการณ์นั้น
ไม่สมควรเหตุผล เพราะสถานการณ์ไม่ไครรุนแรงถึงขั้นกองทัพกำลังทหารเข้ารักษาสถาน
การณ์แต่อย่างใด การตัดสินใจของผู้ถูกตั้งจึงเป็นการเริ่มต้นของการนำระบบการปก
ครองของทหารเข้ามายังวงการ เมืองของพม่า และทำลายการปกครองระบอบประชา
ธิปไตยของรัฐบาลในที่สุด ทั้งนี้เพราะการตัดสินใจของผู้ถูกตั้งเป็นการ เปิดโอกาส
ใหญ่ฝ่ายทหารเข้าสู่วงการ เมืองได้โดยชอบธรรม และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นาย
พลทหารว่า เขามีความสามารถและมีความนิยมมากพอที่จะ เข้าบริหารประเทศเพื่อจัด
วิกฤติการณ์ต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องอาศัยนักการเมือง ด้วยเหตุนี้แม้ว่าผู้ถูกจะสามารถจัด
ตั้งพรรคการเมืองได้ใหม่ และได้รับเสียงข้างมากในการเลือกตั้งปี ๑๙๖๐ ซึ่งทำให้เขา
บริหารประเทศอีกครั้งหนึ่ง และดำเนินการบริหารได้ดีกว่าสมัยก่อน แต่เขาก็ไม่สามารถ
ป้องกันมิให้นายพลเนวินยกเอาวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ภายในประเทศเป็นข้ออ้างในการทำ
ปฏิวัติล้มล้างสถาบันประชาธิปไตยทั้งหมดในวันที่ ๒ มีนาคม ๑๙๖๒ และเข้าบริหาร
ประเทศโดยอาศัยกองทัพเป็นฐานอำนาจและเครื่องมือสำคัญในการปกครองพม่าตั้งแต่นั้นมา.